РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 14-го липня 1917. Ч. 82. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, July 14, 1917. No. 82.

ГАЛИЧ І КАЛУШ ЗДОБУТІ.

За три дні російські війска взяли 10.000 полонених і 80 гармат.

Німецький канцлер Бетман Гольвеґ враз з цілим кабінетом уступив.

1.200 СТРАЙКЕРІВ В АРІЗОНІ ВІДСИЛАЮТЬ У ТОВАРОВИХ ВОЗАХ.

Битва в Галичині.

Російські війска здобули Галич. — 2.000 полнених і 30 гармат.

ПЕТРОГРАД, 11. липня. — Російський генеральний штаб доносить:

„Армія ґен. Корнілова, переломивши боєву лінію неприятеля на фронті Єзупіль-Станиславів-Богородчани, **продовжує дальше свій наступ в напрямі Долини.**

„В полудне наші хоробрі війска під командою ґенерала Черемісова здобули місто Галич. Патрулї перейшли на лївий берег Дністра. Над вечером наші війска дійшли до Лімниці на цілім фронті від устя ріки до Добрівлян. **По короткій боротьбі передні відділи переправили ся через Лімницю, здобуваючи село Бабин і Блюдники.**

„На фронті Богородчани-Солотвина наші війска зломили опір неприятеля і **дійшли до лінії Посеч-Лесівка-Космач.**

„В протягу вчерашного дня наші війска полонили поверх 2.000 жовнїрів і здобули понад 30 гармат.

„В протягу тридневної битви на фронті між Дністром а Карпатами **наші війска полонили 150 официрів і 10.000 жовнїрів. Воєнна добича складаєть ся з 80 гармат, між тими 12 тяжкого калїбру, і з великого числа машинових крісів і метавок та величезної скількости ріжних воєнних матеріялів.**

„На прочім боєвім фронті відбуваєть ся перестрілка артилерії, яка є найсильнійша в околиці Золочева і на полуднє від Бережан.

„На румунськім фронті положенє не улягло жадній зміні".

Союзні війска між Дністром а Карпатами уступають назад.

БЕРЛІН, 11. липня. — Німецький рапорт звучить:

„Між Балтійським а Чорним морем вчера не прийшло до значнійших воєнних операцій.

„На полуднє від Дністра німецькі і австро-угорські війска уступили за ріку Лімницю."

Австрійці уступили перед великою перевагою російських війск.

ВІДЕНЬ, 11. липня. — Австро-угорська головна військова кватира доносить:

„Через два дні наші війска відбивали сильні напади російських війск. В окопах, які російська артилерія зрівнала зі землею, наші війска держали ся проти переважаючої сили російських війск. **Коли однак неприятель одержав нові резерви, наші війска були приневолені опорожнити свої становища і уступити за ріку Лімницю.** В ночи неприятель заховував ся на сім фронті спокійно.

„На північ від Дністра панував спокій, лише в деяких місцях прийшло до перестрілки гармат".

Калуш в руках російських війск.

ПЕТРОГРАД, 12. липня. — Російський рапорт звучить:

„Воєнні операції над Дністром і Лімницею тривали вчера дальше. По завзятій і кровавій битві наші війска прогнали неприятеля з Калуша і заняли місто.

„На захід від Богородчан на фронті Грабівка-Росільна-Кривич (здовж середущої і горішної Лукви) неприятелеви вдало ся здержати наступ наших війск, користаючи з дуже трудного терену.

„На прочім фронті панує спокій".

Битва над Лімницею.

БЕРЛІН, 12. липня. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„В околиці Риги, Сморгоня і Баранович була вчера сильна перестрілка. Таксамо на захід від Луцка (на Волини) і у східній Галичині доходив гарматний огонь до великої сили. Над рікою Щарою відбито напад російських стрільців. Також напади неприятеля над Стоходом були безуспішні.

„Між Дністром і Карпатами російські війска дійшли в кількох місцях до Лімниці, а в околиці Калуша переправили ся на західний берег ріки".

В Росії велика радість з приводу побіди російської армії в Галичині.

ПЕТРОГРАД, 13. липня. — Вісти про побіду російської армії в Галичині викликали серед цілого російського народа небувалу доси радість.

Запал до боротьби обгортає цілий нарід. Тисячі людий голосять ся яко добровольці на фронт.

Серед російського народа будить ся тепер надія, що її армія довершить свого діла і змусить Німеччину до мира.

Здобутє Галича є найліпшим доказом, яку силу має армія революційна. Підчас коли минувшого року російські війска кілька місяців робили зусиля, щоби здобути Галич, революційна армія довершила сього в кількох днях.

В НІМЕЧЧИНІ:

Німецький канцлер, Бетман Гольвеґ, уступив враз з цілим кабінетом.

АМСТЕРДАМ, 12. липня. — **До Голяндії надійшла вістка, що німецький канцлер, Бетман Гольвеґ, враз з цілим кабінетом подав ся до димісії.**

Причиною димісії є становище головного виділу парляменту, який заявив, що не буде голосувати за воєнним кредитом, коли правительство не вияснить своєї полїтики щодо мира і щодо внутрішних реформ в Німеччині. Правительство не згодило ся на таке жаданє.

Надіють ся, що небавом цісар видасть проклямацію.

Німецький канцлер стоїть на перешкоді до мира.

КОПЕНГАҐЕН, 12. липня. — „Фосіше Цайтунґ" доносить, що Бетман Гольвеґ уступив з приводу письма партії центра, в якім було сказане, що **коли канцлер позістане на своїм уряді, заключенє мира буде значно труднїйше.**

Засїданє державної ради.

БЕРНО (Швайцарія), 12. липня. — **Нині прибув до Берлїна окремим поїздом з боєвого фронту наслїдник німецького престола, щоби взяти участь в засїданю державної ради.**

Предметом нарад державної ради є теперішна кріза.

Німецький цісар домагаєть ся загального і рівного права голосованя.

АМСТЕРДАМ, 12. липня. — Німецькі часописи доносять, що знесенє теперішної триклясової системи виборчої є запевнене.

Німецький цісар повідомив письменно державного канцлера, що проект виборчої реформи, який має бути предложений в пруськім соймі, мусить мати за підставу загальне і рівне право голосованя.

„Мирна революція" в Німеччині.

КОПЕНГАҐЕН, 12. липня. — Берлїнська часопись „Форвертс", орґан німецької соціялїстичної меньшости, пише:

„Німеччина находить ся тепер на дорозі мирної революції. Щоби ціль була осягнена, на се треба тижнів або місяців, або воно прийде зовсім несподівано. Коли теперішна кріза не доведе скоро до рішаючих і додатних подій, то тоді вона повторить ся скоро в острійшій формі і серед більше неприємних відносин".

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

Наступ німецьких війск в Бельґії. 1.250 полонених.

БЕРЛІН, 11. липня. — Німецький урядовий рапорт доносить:

„На боєвім фронті між побережем а Льомбартсиде відділи німецької маринарки перевели по відповіднім бомбардованю наступ. Становища анґлійських війск, які недавно заняли тут місце француських, були незвичайно сильно укріплені.

„Неприятеля прогнано зовсім за ріку Ізер. 27 анґлійських офіцирів і 1.250 жовнїрів взято в полон. Втрати Анґлійців на терені між морем а рікою були дуже тяжкі. Воєнної добичи ще доси не обчислено.

„Помимо бурі наші лїтаки в спосіб, заслугуючий на признанє, богато причинили ся до осягненя успіху".

Гук німецьких гармат було чути в Лондонї.

ЛОНДОН, 11. липня. — **Анґлійські війска були приневолені опорожнити правий берег ріки Ізер. Перед переведенем наступу німецькі гармати бомбардували анґлійські становища без перестанку через 24 годин. Бомбардованє було так сильне, що гук гармат було чути в Лондонї.**

Урядовий звіт звучить:

„По 24-годиннім безнастаннім бомбардованю на фронті коло Нюпорт (в Бельґії) неприятель перевів наступ на наші становища. З причини тяжкого гарматного огню наші становища на побережу зістали зрівнані зі землею. На сім фронті неприятель знищив також мости через ріку Ізер, відтинаючи нашим війскам відворот. Неприятель здобув на просторі 1.400 ярдів наші становища і посунув ся о 600 ярдів наперед, доходячи до правого берега ріки".

НА МОРИ:

Анґлія втратила в останнім тижни 24 кораблїв.

ЛОНДОН, 12. липня. — **В останнім тижни впало жертвою підводних лодок і мін 24 анґлїйських кораблїв.**

Між тими було 14 кораблїв поверх 1.600 тон, 3 понизше 1.600 тон і 7 кораблїв рибацьких.

Американський корабель „Канзан" затоплений.

НЮ ЙОРК, 12. липня. — **Нині одержано вістку про затопленє американського корабля „Канзан" (8.000 тон).**

Корабель віз набір для Франції, який складав ся головно зі збіжа і стали.

Вартість корабля враз з набором виносила около 5 міліонів долярів.

Анґлійський корабель „Демерара" (12.000 тон) на дні моря.

БОСТОН, 12. липня. — Тут надійшла вістка, що **анґлійський корабель „Демерара" (11.874 тон) впав жертвою німецької підводної лодки.** Корабель зістав затоплений недалеко від побережа Франції.

В АНҐЛІЇ:

Анґлія в страху з причини побіди „Шін Фейн".

ЛОНДОН, 12. липня. — **Вибір проф. Едварда де Валера, провідника орґанізації „Шін Фейн", на посла до парляменту викликав в Анґлії велике побоюванє.**

Консервативні анґлійські часописи накинули ся на правительство за те, що випустили з вязниці ірляндських революціонерів, членів орґанізації „Шін Фейн".

Велике пригнобленє панує також між ірляндськими націоналїстами; вони в страху, що їх партії прийде небавом конець. Прихильники Джана Редмонда самі признають, що на случай нових виборів в Ірляндії поза Дублином не мали би ніодного посла.

Орґанізація „Шін Фейн" зросла в останних часах дуже сильно головно завдяки матеріяльній помочи, яку одержує ся орґанізація з Америки, причім велику ролю відграють американські Німці.

Анґлія годить ся на ревізію воєнних цілий.

ЛОНДОН, 12. липня. — **Лорд Роберт Сесіл, анґлійський міністер бльокади і заступник міністра для заграничних справ, заявив нині в палаті послів, що анґлійське правительство повідомило Росію, що воно є готове щодо переведеня жаданої ревізії воєнних цілий аліянтів.**

Лорд Сесіл подав також, що анґлійське правительство відбуває переговори також з другими союзними державами, аби найти як найвідповіднійшу форму щодо переведеня дискусії в сїй справі.

В АЗІЇ:

Макензен готовить турецьку армію для відзисканя Баґдаду.

ВАШІНҐТОН, 12. липня. — **Туреччина приготовляєть ся на осінь до великої кампанії в цїли відзисканя Баґдаду, столиці Мезопотамії.**

Воєнні приготованя відбувають ся під командою Макензена, одного з найспосібнійших ґенералів німецької армії.

Телеґрама з Лондону доносить, що ґен. Фалькенгайн обійме особисто команду над армією, яка має на цїли прогнати анґлійські війска з Мезопотамії.

В РОСІЇ.

Побіда соціялїстів при виборах в Москві.

ПЕТРОҐРАД, 12. липня. — **При виборах в Москві побідила лїста злучених соціялїстів.**

По соціялїстичних кандидатах найбільша голосів одержали кадети.

У виборах брало участь 80% управнених до голосованя.

—0—

Хінська столиця, Пекін, в руках републиканців.

ВАШІНҐТОН, 11. липня. — **Тутешнє хінське посольство одержало від хінського міністерства для заграничних справ вістку, що републиканські війска війшли до Пекіну. Надіють ся кождої хвилї, що новопроголошений хінський король зречеть ся престола.**

Президент Фен-Кво-Хант видав приказ арештувати ґенерала Ханґ-Гсуна, який хотів повалити хінську републику.

—0—

Противник війни побідив при виборах на конґресмена.

ФАРҐО, Н. Дак., 12. липня. — **Джан М. Бейр при виборах на конґресмена відніс побіду над демократичним і републиканським кандидатом, здобуваючи більшість 1.500 ґолосів.**

Дж. М. Бейр є членом партії „Нон-Партізен Ліґ" (безсторонної лїґи), яка складаєть ся головно з фармерів. Числить заледви 25 літ.

У своїх передвиборчих промовах Бейр виступав остро проти війни і примусової служби військової.

1.200 страйкерів вивозять у товарових возах з Арізони.

ФЕНІКС, Аріз., 12. липня. — **В місцевости Бісбі зоружені горожани перевели масове арештованє страйкерів в копальнях міди, які є членами орґанізації Індрустріял Воркерс оф ді Ворлд.**

Арештованє переводжено насильно. Відділи зоружених горожан ходили від хати до хати і силоміць витягали тих страйкерів, які були в посїданю червоних леґітимаційних карт, що було ознакою, що вони належать до орґанізації I. W. W. Польованє розпочало ся о півночи.

Як доносять телеґрами, зоружених від голови до стіп 300 горожан з Доґлес брало участь в арештованю страйкерів. **Вони мали також до розпорядимости три машинові кріси.** Їх перевезено автомобілями до Бісбі. Таксамо вислано з Довґлес до Бісбі 25 товарових возів для транспортованя страйкерів.

Загалом арештовано 1.193 осіб, між тими 3 жінки. Між арештованими находить ся також лоєр В. Б. Клєрі. Його арештовано за те, що він промовляв проти наміреного депортованя страйкерів і вислав до федеральних властий телеґраму.

Всїх арештованих зїгнали разом на забавову площу, а відси пігнали їх до зелїзничої стації, де умістили в товарових возах. Страйкери, видячи велику перевагу, навіть не пробували ставити опору.

Страйкерів вислано на границю Мексика.

ТУКСОН, Аріз., 12. липня. — Нині прийшла вістка, що поїзд зі страйкерами з Бісбі о год. 2-гій пополудни минув стацію в Доґлес.

З огляду на те, що стейти Калїфорнія, Тексас і Ню Мексико не хотять впустити до себе страйкерів, поїзд зі страйкерами відїде аж на мексиканську границю.

Ґовернор домагаєть ся присланя війска.

ҐЛОБ, Аріз., 12. липня. — **Ґовернор відніс ся нині до ґенерала Паркера, команданта війск в полудневім дистрикті, щоби прислав війска для удержаня порядку.**

Ґовернор заявив, що положенє в стейті є незвичайно трудне. Він, не маючи ані війска ані мілїції, не може проголосити воєнного стану. Ґовернор взиває федеральні власти, щоби вони взяли сю справу у свої руки.

Заходить небезпека, що страйк поширить ся також на инші стейти.

ҐЛОБ, Аріз., 12. липня. — **Федеральні посередники, Джан Брайд і Дж. Гонт, вислали нині телеґрафічно відозву до президента Вілсона, щоби він застановив дальше депортованє страйкерів з Бісбі. Заходить іменно небезпека, що се може дати привід, що страйк може обхопити й инші стейти і зовсім застановити промисл.**

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилаю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся.

З біжучої хвилі.

—o—

В 26. ч. „Робочого Народа" находить ся статя п. В. Левинського, написана ним в Женеві (Швайцарія) дня 25. мая б. р. Ся статя має заголовок „Відокремлене Галичини близке здійснене" і ділить ся на чотири розділи: „Під впливом подій в Росії", „Польський проскт відокремленя Галичини", „Цісар Карло І. і Поляки" і „Становище галицьких Українців".

Змісту двох перших розділів ми тут не наводимо, бо обговорювані там річи є вже нашому загалови знані. З третого розділу подаємо отсей цікавійший уступ:

Дня 5. мая (1917) відбув ся торжественний приїзд цісаря Карла І. і його жінки до Кракова, де він в присутности президента міністрів ґр. Клям-Мартініца, польського міністра Бобжиньского і намісника Галичини, ґр. Гуйна, зложив незвичайно важні заяви в користь Поляків. На промову презеса польського кола, п. Біліньского, в якій бесідник згадав про вірність польського народу супроти корони і дякував за переведене в діло акту з 5. падолиста, відповів цісар:

„З надзвичайною радостию чую про заяви випробованого відданя і посьвяченя, які ви висловили іменем польського представництва, і радо користаю з нагоди, щоби згадати про вірність, яку ваш край заховав в тяжких воєнних хвилях. Будьте, панове, певні мого найгорячійшого зрозуміня потреб вашої вітчини в тих великих часах. Особисті відносини, оживлені взаїмним довірєм, яке витворило ся між моїм стрийним дідом і Поляками, бажаю вдержати і для себе. Перенятий сердечною симпатією до польського народу і розуміючи його почуваня, бажаю співділати в будові сьвіжо утвореної польської держави і перевести в діло письмо бл. п. мого попередника з дня 5. падолиста 1916 року. Нехай край бачить у тім поважний знак мого великого довіря, яким має бути утверджена згода обох народів, що замешкують край, а Галичина має бути тим сердечнійше зобовязана мені й мому домови".

З останного розділу статї п. Левинського („Становище галицьких Українців") наводимо отсї замітні стрічки:

З найбільшою відрадою треба признати, що з тої хвилї, як став відомим текст відручного письма Франц Йосифа І. в справі відокремленя Галичини, по нинїшний день галицькі Українці однодушно і лавою виступили проти нового свого поневоленя. Рідко коли в історії український нарід Галичини виявляв таку однозгідність і таку рішучість в боротьбі проти своїх гнобителів.

З окрема треба піднести мужеську й енергічну оборону загрожених прав українського народу „Діла". Сей український дневник різко й гідно відпаровує всї напади польської преси на Українців за їх непримириме становище в справі відокремленя Галичини і не щадить острих слів правди як на адресу австрійського правительства так і цісаря Карла І.

Із повисших стрічок потїшаючою для нас вісткою є ствердженйй п. Левиньским факт, що **„рідко коли в історії український нарід Галичини виявляв таку однозгідність і таку рішучість в боротьбі проти своїх ґнобителів"**.

Замітне також і те, що п. Левинський, хоч сам є членом соціял-демократичної партії, з таким великим признанєм висловлює ся про львівське „Діло", яке є органом партії національних демократів.

Чи чув хто з нас на американській Україні, щоби про часопись „Діло" сказали щонебудь доброго такі соціялістичні „сьвітила", як панове Ревюк, Цеглинський, або й сам Січинський?...

КОНСТИТУЦІЙНІ ДЕМОКРАТИ ПРОТИ НАЦІОНАЛЬНО-ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ АВТОНОМІЇ.

I.

В другій половинї мая б. р. в Петроґраді відбув ся осьмий з ряду зїзд російських конституційних демократів, на якім обговорювано становище сеї партії супроти біжучих справ Росії.

На засїданю дня 24. мая зїзд обговорював питанє провінціональної самоуправи і автономії. Справу реферував Ф. Ф. Кокошкін, голова правничої комісії при тимчасовім правительстві, котра має виробити закон про установчі збори. У своїм довгім рефераті Кокошкін виступив рішучо проти надання національно-територіяльної автономії поодиноким провінціям Росії.

„Під теперішний час — говорив Кокошкін — справа автономій належить до найострійших справ, викликаних бистрим ходом нашого житя. Острість полягає головно в тім, що справа автономій є тїсно звязана з національним питанєм".

Щоби полагодити обі сї справи, є конечна децентралізація теперішної Росії, то значить: поділ Росії на ряд автономних провінцій. Однак справу децентралізації не треба мішати з національним питанєм.

Що таке федеративна республика.

Щоби полагодити національне питанє, деякі народи (прим. Українці) домагають ся національно-територіяльної автономії і заведеня в Росії федеративної републики. Видвигаючі сей проєкт уважають, що федеративна република є одиноким средством для порішеня національних домагань.

Кокошкін виступає проти такого проєкту. Він каже, що основи федеративні і основи національні є не лише невідповідні для будови держави, але навіть ворожі собі. „Нема — каже Кокошкін — нїодної держави в сьвіті, яка була би збудована на національних основах і на поділї держави на її складові части після національностий".

„Коли би в Росії — каже дальше Кокошкін — було рішено завести федеративний устрій на основах національного подїлу, то се стрінуло би непоборимі перешкоди і політичні трудности. Перешкоди є в нерівномірній численности всїх національностий, входячих в склад Росії, і в нерівномірности замешканих ними територій. А федерація домагаєть ся коли не повної рівности всїх складових частий, то в кождім разї однакового уділу. А в нас тих условин нема. В кождім разї, яка могла би бути російська федерація, збудована на національних основах, коли би до неї війшла Великоросія з 80.000.000 населеня, Україна з 35,000.000 населеня, а відтак ряд середних і меньших національностий, числячих деколи всього лиш кілька тисяч душ. Тодї виринуло би питанє про ту компетенцію, котра повинна приналежати складовим частям федерації. Компетенція може бути або широкою, на взір державної автономії, або вузкою, на взір провінціональної автономії. Але при наших условинах є неможлива нї одна нї друга, бо коли прийметь ся принцип вузкої компетенції, то се не задоволить України, з її 35-мілїоновим населенєм. Але принцип широкої державної автономії не відповідав би значіню меньших національностий. Не можна допустити щоби якийнебудь невеликий шматок території, примірoм Молдавія з Бесарабією, міг претендувати на тїсамі функції, які мають більші національности. Міжтим сї функції прийшлоб ся їй ставити прямо і Росія оказалаб ся порізаною на множество більших і меньших частий, в котрих ряд важнійших функцій державної власти рішав би ся незалежно від центра. Тяжко числити на се, аби Росія при таких условинах могла задержати для себе те місце серед других народів сьвіта, яке їй вповнї належить ся".

Після Кокошкіна національно-територіяльна автономія і федеративний устрій Росії є неможливі ще й тому, що при таких условинах є цїлком неможливо зорґанізувати центральний парлямент.

„Коли великим національностям — говорить Кокошкін — дасть ся широкі права, то тимсамим великі національности будуть рішати незвисимо у себе дома ряд важнійших справ, а меньші національности тих справ у себе дома рішати не будуть. Як жеж в такім случаю зорґанізувати представительство в загально-державнім парляменті? Може стати ся, що меньші національности підпадуть під опіку більших. Може стати ся, що представник Великоросії або України в загально-державнім парляменті буде рішати такі справи инших національностий, які для себе він рішає не в центральнім парляменті, але в себе дома".

„Колиж ми — говорить дальше Кокошкін — дамо рівну самоуправу всїм автономним територіям, і представники тих територій не будуть засїдати для даних справ у парляменті, тодї прийшло би до поваленя парляменту, або загально-російський парлямент замінив би ся на парлямент союзних малих національностий".

Федерація — після Кокошкіна — ще й тому неможлива, що треба би зорґанізувати якусь висшу палату, котра мала би власть над всїми федеративними одиницями. В тій висшій палатї кожда федеративна одиниця мусїла би мати рівне число голосів, отже неможливо, щоби 80-мілїонова Великоросія, або 35-мілїонова Україна мала тойсамий голос, що й инша нація, яка не числить навіть пів мілїона душ.

„Може бути, — продовжує свою річ Кокошкін — що менї скажуть, що можна подїлити голоси пропорціонально і яко примір вкажуть менї Німеччину, де кожда провінція має відповідне число голосів у висшій палатї. Я однак скажу, що таке є можливе лише в Німеччинї, бо там нема національних ріжниць. Там справа скількости голосів не є справою скількости голосів сеї або тої національности і се вже в значній степени оминає всякі трудности. Крім того Прусія, хоч скривджена в голосах, то за се її король є цїсарем цїлої Німеччини; а в нас навіть мови не може бути, аби Великоросія панувала над остальними націями Росії".

Кокошкін стараєть ся доказати, що зорґанізованє федерації, основаної на принципах національностий в Росії, є практично неможливе.

Політичні причини.

Зорґанізованє федерації, основаної на принципах національностий в Росії, є небажаним не лише з практичних, але і з політичних причин.

„Не треба скривати, — каже Кокошкін — що ся справа ставить задачу свобідного устрою Росії в незвичайно трудне положенє. Ми й без того маємо тяжке питанє — перемінене піврабсолютистичної Росії в демократично-републиканьску державу. Се задача кольосальна. Відтак приходить задача суспільної зміни, котра також є трудна під теперішну пору. Коли до сього додати ще справу федерації на національних основах або національно-територіяльних автономіях, то ся нова задача буде труднійша нїж всї попередні. І тут треба спитати: „Чи видержить російський нарід в даний момент історії такий тягар?" Сей страх збільшаєть ся, коли представити собі, при яких умовах буде довершувати ся переміна Росії.

„Ся справа повинна виринути на установчих зборах тодї, коли нїякої конституції у нас ще не буде, і вона неминучо викличе непримиримі ріжні погляди між національностями. В якім жеж положеню при таких умовах опинить ся державне правительство? Таке рішенє справи може довести до острих непорозумінь, а навіть до оружної стрічі".

(Конець буде).

Шікаґовський чеський денник „Svornost" (з 10. червня 1917 р.) в рубриці: Славлянський огляд (Slovansky obzor) пише на тему „Проблєм України":

Україна домагаєть ся независимости. Домагаєть ся її віддавна, а боронила її довго проти польського і московського наїзду, аж вкінци упала в російськім царстві.

Дальше автор статї, А. Р. Никль, переходить подрібно історію Українців, почавши від Володимира Великого, київського князя, і кінчить її на теперішній переломовій хвили, коли то Українці домагають ся злуки всїх українських земель в одну цїлість.

Обговорюючи справу злуки всїх українських земель, згадана часопись цитує статю „Свободи" (ч. 71), однак каже, що „Україна може мати свою язикову независимість або рівноправність, але ставити між Москалями і Поляками національні границї було би немудро"...

Статя довга і написано в ній про Українців дуже богато, дещо правдиво, а дещо мильно. Однак, здаєть ся, се перша статя в чеській пресї, написана в прихильнім дусї, хоч — як кажемо — деякі погляди розходять ся з дійсностию.

Не можна приміром згодити ся на се, що австрійське правительство дозволяло Українцям плекати в часописях ненавість проти Поляків і Росії. Се означало би, що Австрія попирала український рух. Тимчасом факти говорять инакше. Факти говорять, що Австрія дозволяла у себе дома розвивати ся гнилому москвофільству, яке нищило здоровий український орґанізм. Білі сторінки української преси в Галичинї говорять знова, що Австрія не дозволяла плекати в часописях ненависти супроти Поляків.

Можна завважити ще й много инших хибних поглядів автора на дійсний стан річи, однак для української справи се нїщо не пошкодить, хиба о стільки, що читачі „Сворности" будуть мильно задивляти ся на українські справи.

Д. Добронравов.

РЕВОЛЮЦІЯ.

(Записки).

(Дальше).

Тепер, в зимову ніч, здаєть ся, будьто тїни померших володарів Росії перебувають за темними вікнами, скуплюючись у троновій салї і окружаючи степені старинного трону. Можливо, що вони знають, що нарід не видержав і повстав проти їх потомка. Тих же, котрі передтим ворохобили ся, вони засилали недалеко в кріпость, на другу сторону Неви.

Що за сусїдство! В соборі лежать трупи володарів, яко вічний символ самовласти, а рядом у підземних камінних льохах мучать ся живі люди, які хотїли бороти ся зі смертию за житє.

Від минулих трох днів в менї остало ся таке враженє, що всї люди, які вийшли на улицю жадати хлїба, замісць того, улягаючи голосови своєї совісти і народної сьвідомости, стали кричати:

Проч з царем! Проч з самовладою!

І мабуть чим несьвідомійший був той крик, тим він значнїйший і цїннїйший.

В ночи по містї ходили патрулї, але не розганяли нікого. Видно було, що жовнїри неохотно сповняли той поліційний обовязок.

IV.

З мечем в руках.

З вікна мого мешканя я побачив на другий день дві баби: одна йшла вимахуючи шпадою, друга держала в руках ґенеральський еполет. Очевидно, десь щось приключило ся. Я рад був пійти довідатись, але прийшов до мене гість, полковник артилерії, що приїхав з фронту. Я давно його знаю і знаю, як йому трудно було служити ізза своїх переконань.

— То... то чорт знає що! — схвильовано заговорив полковник, входячи. — Чи ті паскудники зійшли з розуму?! Вчера стріляли при менї з колїна.

Полковник не міг говорити спокійно. Він говорив нараз про всьо: про фронт, про штаб своєї дивізії, про успокоєне повстаня, про свою стрічу з молодим ґвардійцем, котрий на його питанє відповів, що буде стріляти.

— Розумієте?... Той щенюк, вчорашний студент!

Не встигла ще була наладити ся наша бесїда, як з долини прийшов швайцар Антін. Він — бувший жовнїр, ранений на війнї і тому при полковнику оповістив новину в дуже мягких висловах.

— Литовський полк збунтував ся, панам офіцирам не віддають чести; чому розказували стріляти? Команданта волинського полку, кажуть, убили.

Полковник скоро забігав по хатї, затираючи руки.

— Добре! — кілька разів повторив він — зовсїм добре! Самі доїхали; тепер вже не задержиш!

Він став прощати ся. Я попробував його задержати, але він спішив ся:

— Нї, нї, менї треба спішити ся, треба довідати ся, що такого стало ся.

Скоро вийшов на улицю і я. День був сонїшний, чистий, не дуже холодний. Назустріч менї йшло двох офіцирів. Оба вони були без оружа. На розї Кірочної і Знаменської стояла ґрупа жовнїрів, а біля них кілька підїхавших козаків. Десь недалеко, за сильними касарнями Преображенського полку, воєнна банда заграла „марселєзу". З початку не хотїло ся вірити. Може причуло ся?...

Але музика звучала сильнїйше й сильнїйше. З сусїдних улиць підбігали сюди люди. В декотрих на грудях червонїли рожички, зза рога показав ся великий синий автомобіль. Крізь широкі скляні шиби видно було розпертого на мягких подушках сивого адмірала з опухлим і згірдним виразом на лици. Чести йому не віддали. Він протягнув руку в білій як сніг рукавичці, даючи знак шоферови, щоби задержатись.

Автомобіль помалу пристанув. Тріснули дверцята. Адміральська голова висунула ся на двір і тонкий голос закричав:

— Гей, хто у вас старший?

Від сїрої товпи жовнїрів віддїлив ся і підійшов до автомобіля рослий, огрядний ґвардієць.

— Ти старший? — пискливо крикнув адмірал.

— Я.

— Чому не віддаете чести? Чиж не видите адмірала?

— Виділи.

Адмірал на хвилину замовк, не закриваючи роззявленого рота. Потім почервонїв; почервонїло лице, шия, уха. Він став кричати приказуючим злим голосом:

— Я... ти... як сьмієш... я... командантови полку... я...

— Добре, вилїзай! — спокійно заговорив жовнїр.

— Що? що?! — пролепетів адмірал. — Я...

— Вилїзай, вилїзай, старий чорте, опорожни автомобіль. Ми ранених будемо ним возити.

Адмірал задубів. Його долїшна щока дуже легонько дрожала.

— Ну?

Послушно, як дитина, але з бездушною машинальностию адмірал вийшов з автомобіля.

Жовнїр подивив ся на нього.

— Ти не дрожи! — сказав. — Ми тебе не ткнемось. Іди з Богом по Знаменській улицї... Ну, чого стоїш, хиба не розумієш? — Обернувши ся, жовнїр крикнув: „Гей, братя, підведіть хтонебудь адмірала до Басейної!"

Два жовнїри підійшли і адмірал пустив ся разом з ними, засунувши руки в кишенї пальта і сильно рухаючи раменами.

Біля мене жовнїр обясняв кільком особам:

— Волинці прийшли до нас. Вони свого команданта укоськали ще на початку. Він зібрав був молодих жовнїрів і інструкторів та давай стріляти в нарід. Ну, його й укоськали, прийшли до нас і говорять: „Вставайте, хлопці, буде!" Ми — в маґазин за патронами. Розбили, забрали. Тут полководець вийшов до нас, а за ним винесли царські портрети. Говорить: „От, братя, цар, значить: государ імператор"... А наші йому: „Агі на тебе! До..... з твоїм царем!" Полководець поблїд, задрожав і — давай, Боже, ноги!

Жовнїр не вспів ще договорити, коли зовсїм близко загреміла „марселєза" і з Преображенської улицї показали ся ряди жовнїрів з червоним знаменем. Звуки революційного гимну перемішали ся з криками „ура". Нарід кинув ся до жовнїрів і тут почало ся таке, що й трудно розповісти.

Серед народу многі почали знимати шапки і хрестити ся. Один старушок, дуже гарно одїтий, стояв, закривши лице обома руками. Його плечі дрожали від плачу.

— Тепер капут! — обясняв кухарці з кошиком якийсь столичний мешканець у подертім сурдутї. — Диви, скільки жовнїрів з оружем. Тепер жаден фараон не вдержить ся!

А люди, що стояли на хідниках, з криком кинули ся в жовнїрські ряди і змішали ся з ними. Щось кричали голосно і з роздражненєм. Якийсь звінкий голос видїлив ся:

— На жандармів!

Тут же недалеко на Кірочній стоять касарнї жандармської дивізії. Величезна товпа рушила до них. Дійшовши до брами, задержала ся.

— Розбивай браму!

— Нї, стійте, люди! Жандарми — вони зробили засїдку.

Товпа відскочила від брами на другу сторону улицї. Затріскали крісові замки і, грімко грохнувши, роздали ся вистріли.

Касарнї мовчали. Нї знаку житя.

— Гей, вилази! Пійдемо разом! З народом ідемо!

Мовчанка.

— Попробуйте ще раз!

Знова грянули вистріли.

— Лишіть їх, товариші! Потім зробимо! До арсеналу!

Чорно-сїрі филї народу поплили в напрямі Літейного проспекту, полискуючи, гей би довгими острими іглами, вістрями штиків (баґнетів).

А на розї баби цокотїли перестрашеними голосами:

— Ой, що то тепер буде!

— А як стрілять — а у мене і дух вискочить! От, думаю, тут тобі напевно й амінь!

— Ходіть, баби, з нами! — жартує, пробігаючи, спізнений жовнїр, держачи кріс на плечах.

На кінци Кірочної улицї, мов у глибокім коридорі, довго йшли филї народу, вливаючи ся в Літейний проспект, розпливаючий ся в рожево-синїм морознім туманї.

І знов нагло там, де розпливались в невиразні купки людські фіґури і доми, різко і жваво заторохкотїли машинові кріси.

Баби запищали і, розсипавшись одинцем, побігли що сили: дехто по Кірочній, дехто горі Надеждинської улицї.

(Дальше буде).

Слава виставляє людину на обмову й наклеп.

Поважанє вимагає безнастанних заходів біля себе.

Приємности наражають на рух, на фізичну втому.

—o—

Красше впасти в кіхтї ворон, бо вони лише мертвих клюють, нїж впасти в руки облесників, котрі живих пожирають. — (Антістен).

—o—

Коли Арістотеля спитали, яку користь має брехун, він відповів: „Брехун хоч би і правду говорив, то нїхто йому не вірить".

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА

за місяць червень 1917 р.

УВАГА,

котру кождий місцевий Урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосувати ся.

Члени, оголошені в рекордовім звіті за місяць червень 1917 р. як суспендовані або виключені за неплачене місячних вкладок чи з иньших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і на далі бути членами У. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця (липня) до своїх відділів і вписати ся наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Як сего не зроблять до кінця липня 1917, то в серпню 1917 р. мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятє), коли хотять бути членами У. Н. Союза, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі в місяцю червню 1917 р. взяли переступні листи, а єще досі не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мають се зробити в місяцю липню 1917 р., бо на другий місяць, т. є. в серпню 1917 р. вичеркне ся їх з членів організації, а тоді вони можуть бути приняті до У. Н. Союза тілько на підставі нових аплікацій (просьб о принятє).

НОВОПРИСТУПИВШИЙ ВІДДІЛ.

Братство св. Духа в Лейквуд, Огайо.

В. 108. Опиєк Григорій, Муштук Теодор, Малга Іван, Фрелік Микола, Грущак Теодор, Баривка Микита, Муштук Григорій, Сулій Ілько, Фрелік Катерина, Грущак Анастазія, Шугайло Марія, Корницький Гавриїл, Яремцьо Стефан.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 3. Кобилка Теодор, Барна Іван, Гавраняк Дмитро, Ґелей Михайло, Кушнер Никола, Тхір Антін.
В. 6. Швайлик Ізидор.
В. 9. Майкович Олекса, Ясківка Михайло, Брелик Франко, Брелик Григорій, Вайда Дмитро, Гороховський Гавриїл, Волеяш Ілія, Зельвак Марія, Лагона Анастазія, Кузьо Іван, Томків Магдалена.
В. 14. Ліпкан Юрко, Мазур Йосиф, Стерча Теодор, Срибняк Михайло, Стерча Павліна.
В. 17. Яворський Василь, Катинський Михайло, Нановський Михайло.
В. 18. Глюз Йосиф.
В. 21. Бойчук Василь.
В. 28. Лукасик Станислав, Уркуський Михайло, Москалик Анна.
В. 34. Валах Антін, Заоотічний Василь, Віняш Іван, Вавринець Григорій, Дудяк Ілько, Смола Григорій, Карпинець Іван, Ковяк Никола, Качай Василь, Запотічний Михайло, Бобик Василь, Затічна Марія, Фурґалич Михайло, Бобик Андрей, Пукач Василь, Лукач Теодора, Товарницький Франко, Смола Марія, Гіль Іван, Котик Антін.
В. 37. Рудницька Марія, Могила Анна.
В. 38. Пиньчак Стефан, Хомик Василь.
В. 42. Тимків Григорій.
В. 45. Галамага Антін, Рибакова Анастазія.
В. 47. Рудницький Іван, Лесак Анна.
В. 49. Косак Андрей, Миприк Теодор.
В. 53. Усик Михайло.
В. 58. Лоренц Валентий, Чарчук Юрко.
В. 68. Романський Теодор, Вихованець Андрей, Рибак Антін.
В. 69. Боднар Анна.
В. 72. Весковський Маріян, Келб Йосиф.
В. 76. Витяз Анна, Явчак Ева.
В. 77. Кметко Іван, Грициняк Олекса.
В. 80. Лупів Григорій, Дякун Роман, Легкий Никола.
В. 83. Лабунець Арсеній, Лабунець Стефан, Шолок Йосиф, Шолок Катерина.
В. 87. Максимик Василь.
В. 95. Дробат Іван, Сеник Никола.
В. 100. Крушинський Антін.
В. 101. Скруба Франко, Медвідь Вас.
В. 102. Лешик Василь, Цап Демко, Угрип Йосиф.
В. 103. Петришин Андрей; Пастернак Антін, Кущаковський Антін.
В. 106. Семінович Р. Л. Р. Володимир.
В. 109. Гривняк Йосиф.
В. 112. Банас Текля, Цюпа Ксеня, Піх Марія.
В. 124. Лешик Лесько.
В. 127. Клован Іван.
В. 128. Ґаланка Текля.
В. 132. Кравців Михайло.
В. 133. Дідоха Григорій.
В. 138. Качмарик Денис.
В. 151. Ткач Марія, Пекусь Ксеня.
В. 165. Корпан Йосиф.
В. 170. Спет Теодор.
В. 198. Федорко Роман.
В. 206. Бойко Михайло, Бардель Станислав, Веселюк Никола, Боднарчук Іван, Проборівський Мартин, Реміник Дмитро.
В. 210. Олійник Марія.
В. 211. Вовсович Танька.
В. 213. Дупля Йосиф, Пелих Дмитро.
В. 217. Капітан Сенько.
В. 218. Адамяк Тимко, Данилько Теодор, Вербюк Петро.
В. 220. Бардаховський Іван, Гарасим Іван.
В. 221. Боршовський Стефан.
В. 225. Грицик Ілько, Сеник Михайло.
В. 228. Нарадка Марія.
В. 230. Війтік Олекса, Торський Никола, Вітик Марія.
В. 234. Пришляк Андрей.
В. 239. Стечишин Андрей.
В. 243. Омелянчук Теодор.
В. 245. Михальчишин Олекса.
В. 248. Процишин Андрей, Палюх Іван, Павліш Петро, Казюта Йосиф.
В. 255. Купницький Іван.
В. 256. Стукайло Сидорко, Стахів Никола, Махно Яков.
В. 259. Митьо Юрко, Партика Антін, Рибіцький Іван, Пайда Олекса, Клемко Василь, Гнида Дмитро.
В. 274. Павелко Андрей.
В. 282. Вікарук Стефан.
В. 286. Барна Іван.
В. 292. Яловий Михайло.
В. 295. Бандровський Іван.
В. 296. Цепенюк Стефан.
В. 300. Трешницький Григорій, Швець Михайло, Кучма Параска, Брезінська Юлія.
В. 308. Маґац Іван, Чайковська (Тим.) Марія, Бакай Розалія, Сокальська Федорка.
В. 323. Яцух Олекса, Фабиш Теодор.
В. 326. Білас Іван.
В. 336. Бак Михайло.
В. 339. Рачинець Юрко, Федунів Ник.
В. 341. Періль Леон, Маркевич Дмитро, Возьний Петро.
В. 351. Яцусь Артим, Худа Петро.
В. 354. Кріль Іван, Ярош Іван.
В. 355. Старух Іван, Дзвонка Никола, Солига Іван, Павлишин Петро.
В. 365. Загібайло Василь.
В. 369. Янчак Василь, Кравець Стефан, Шмігель Іван, Боднар Максим, Ткач Стефан, Соротяк Іван, Турко Ілько, Маргун Іван.
В. 370. Рудачик Теодор, Савчук Гавриїл, Ягода Василь, Рошко Никола, Понятишин Петро.
В. 380. Котлярський Михайло.
В. 384. Диневич Василь, Сорока Теодор, Кучер Михайло, Турко Теодор, Чверинько Михайло, Дзюбан Михайло, Хома Іван.
В. 385. Пастушенко Григорій.
В. 388. Квасінський Никола, Судчак Никола.
В. 396. Романів Теодор, Іванців Дмитро, Іванців Олекса, Дмитрик Василь, Николайків Станислав, Береза Петро, Якубовський Никола.
В. 401. Гулик Павло.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 1. Рапавий Теодор, Сьвентек Франко, Кузмич Петро, Хлюбовський Йосиф, Амбіцький Стефан, Кулянда Филип, Кундрий Іван.
В. 7. Кот Михайло, Граничний Василь, Гавловський Іван.
В. 21. Клодовський Йосиф.
В. 30. о. Гривняк Василь.
В. 41. Баран Юрко.
В. 61. Потсобінський Антін.
В. 63. Пельц Теодозій.
В. 72. Мендон Іван.
В. 76. Робак Станислав.
В. 104. Савків Гнатко.
В. 106. Галаса Стефан, Вашкевич Ісаул, Носів Петро.
В. 117. Тесаровський Никола, Чистух Ольга, Канюка Марія.
В. 128. Ющишин Михайло.
В. 136. Тимчук Михайло.
В. 160. Пошталян Максим.
В. 175. Лукач Андрей.
В. 186. Кондаш Марія, Рущин (Якуб.) Анна, Якубишин Марія, Цмар Елисавета, Рущин Елисавета.
В. 191. Іванечко Михайло.
В. 192. Шкабаницький Василь.
В. 217. Ковба Іван (с. Данила), Савульський Никола.
В. 221. Богачик Казимір.
В. 225. Білобрам Йосиф.
В. 230. Федаш Іван.
В. 241. Онисько Михайло, Дерлиця Василь.
В. 270. Чорневий Теодор.
В. 277. Мотиль Сенько, Гриньков Вас.
В. 316. Пачковський Павло.
В. 330. Стасишин Михайло.
В. 347. Гейчук Никола, Бартон Йосиф, Пипюк Домініка, Пипюк Григорій, Гевгук Текля.
В. 370. Марцінюк Іван.
В. 381. Вовк Йосиф, Крайнянчин Михайло.
В. 388. Чайковський Йосиф.
В. 401. Кушельницький Володимир.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ (ЛИСТАМИ) КАРТАМИ.

В. 1. Копистянський Петро.
В. 31. Бурак Григорій.
В. 45. Турчиняк Григорій, Малик Теодор, Турчиняк Параньк‍а.
В. 67. Пастущак Теодор.
В. 80. Тонт Павло.
В. 83. Витязь Іван.
В. 94. Гринчак Сильвестер, Патра Андрей.
В. 103. Вітяк Захарій, Артимко Яцко.
В. 127. Булябовський Ігнатий.
В. 147. Слота Михайло, Ковальчик Осиф.
В. 155. Кузів Іван.
В. 165. Соколовський Іван, Соколовська Магдалена.
В. 168. Самборський Михайло.
В. 179. Білобрам Йосиф.
В. 211. Каралюс Дмитро.
В. 239. Гевчук Стефан.
В. 256. Кучер Йосиф, Балик Стефан.
В. 288. Пастерная Никола.
В. 292. Чорній Василь, Чорній Настя, Костирка Петро.
В. 334. Васильків Марія, Васильків Василь.
В. 341. Туркалик Михайло, Грабовський Василь.
В. 342. Вархала Стефан.
В. 351. Кутянський Дмитро.
В. 354. Фрас Іван.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Дзюмбеляк Андрей, Герцек Іван.
В. 3. Пирла Іван.
В. 4. Маркович Теодозія.
В. 5. Назимяк Михайло, Хомин Василь.
В. 7. Кот Теодор.
В. 10. Ковтко Текля.
В. 14. Кіяницька Тацька, Кравчук Никола.
В. 15. Довгань Павло.
В. 17. Мартиняк Іван.
В. 20. Сеньчук Емілія.
В. 26. Пясецький Домінік, Сохацький Йосиф.
В. 27. Лосик Василь.
В. 28. Ґайда Юрко, Кувальський Томко.
В. 30. Моренко Марко.
В. 36. Турчин Марія, Швець Юлія.
В. 42. Качур Никола, Копистянський Теодор.
В. 44. Тарас Никола.
В. 47. Мельник Онуфер, Курило Михайло, Назаревич Никола.
В. 48. Прось Володимир.
В. 51. Томан Станислав.
В. 54. Мазуряк Андрей, Пасюк Петро, Савка Константин.
В. 60. Цепух Володимир.
В. 64. Похмурський Тадевко.
В. 68. Белзеський Петро.
В. 72. Федак Олекса.
В. 74. Короляичук Іван, Лазорек Вас.
В. 76. Мандик Михайло, Пайонкевич Михайло, Мандик Семен.
В. 83. Марич Іван.
В. 84. Щурко Іван.
В. 88. Тарас Роман.
В. 91. Мартиняк Никола.
В. 93. Возьна Катерина.
В. 95. Шишка Василь.
В. 101. Суранович Федор.
В. 103. Білик Зофія.
В. 104. Борсук Василь, Лахаєвський Михайло, Пахуцький Станислав, Пахуцький Павло, Мачужак Іван.
В. 105. Клячак Едмунд, Федаш Катерина, Лихіцька Емілія.
В. 109. Німець Прокіп.
В. 117. Дудзіць Йосиф, Лещинський Григорій.
В. 121. Мелета Іван, Семанчук Андрей.
В. 133. Немчик Ізидор.
В. 142. Солтис Йосиф.
В. 147. Яросевич Лукаш, Дзедзіць Станислав.
В. 155. Гулевич Йосиф, Сетнік Іван, Шило Василь.
В. 160. Голий Петро, Максимів Юлія.
В. 186. Шквір Антін.
В. 192. Гось Іван.
В. 200. Череватий Василь, Давінка Йоанна.
В. 213. Кравчук Пилип.
В. 214. Павлів Павло.
В. 217. Полянський Петро, Полянський Михайло.
В. 221. Дубас Анна.
В. 223. Дюк Павло, Кузів Павло.
В. 224. Хомюк Іван.
В. 230. Каршневич Нестор.
В. 233. Поворозник Юлія, Василевич Василь.
В. 237. Мазур Теодор.
В. 239. Голубений Олекса, Коршняк Ева, Коршняк Василь.
В. 240. Перняк Анна.
В. 241. Баран Анна.
В. 244. Кушвара Василь.
В. 259. Купець Андрей, Зелез Мих.
В. 271. Лопушанський Михайло.
В. 276. Гринєвич Михайло.
В. 277. Мовчук Яцко.
В. 278. Гаврушків Параска.
В. 296. Дмитрів Семен, Швец Ілько, Лобур Кость, Сопків Василь.
В. 308. Ренік Іван Йосиф.
В. 315. Гарбовська Марія.
В. 316. Трухан Гнат, Бурак Михайло, Лошитко Григорій, Макогон Павло, Мазурик Петро, Притула Іван, Швец Ник.
В. 320. Пирожик Іван.
В. 321. Лісовський Іван.
В. 322. Клим Амброзій.
В. 330. Франкевич Франко, Басій Михайло, Бобко Іван, Богнер Казимир, Франків Дмитро, Гановський Михайло, Карпович Павло.
В. 336. Калинчук Федор, Турчик Андрей, Дутчак Йосиф, Міцишин Михайло, Небожук Іван.
В. 338. Кінащ Михайло.
В. 349. Синьків Стефан.
В. 351. Коцюруба Семен.
В. 367. Мельник Михайло.
В. 370. Бурбан Силія (Срібна), Бурбан Теодор.
В. 379. Мотулька Ілько.
В. 381. Ковальський Франко.
В. 391. Жидяк Петро.
В. 396. Коруна Іван.
В. 400. Наварівський Гринько.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ КАРТИ (ЛИСТИ).

В. 6. Баран Григорій, Кузів Ілько, Подлужний Петро, Рак Михайло, Рутковський Петро, Шпортало Григорій.
В. 14. Дзюма Никола.
В. 28. Слота Михайло.
В. 59. Городницький Никола, Павуш Пилип.
В. 64. Артус Василь.
В. 75. Чорній Василь, Чорній Настя, Костирка Петро.
В. 76. Кучер Йосиф.
В. 89. Грабовський Василь.
В. 99. Стависький Онуфер, Стависький Семен, Гурецький Антін.
В. 104. Лис Александер.
В. 106. Голищенський Іван, Вітяк Захарій.
В. 132. Нестор Іван.
В. 142. Минько Йосиф, Радзиняк Яков.
В. 147. Кутянський Дмитро.
В. 192. Васильків Василь, Васильків Марія.
В. 209. Вархала Стефан.
В. 217. Третяк Василь.
В. 225. Білобрам Йосиф.
В. 239. Витязь Іван, Кушнір Прокіп.
В. 316. Воляк Никола.
В. 330. Фенцур Дмитро.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 49. Фарина Володим.
В. 102. Паламар Петро.
В. 104. Корчинський Теодор.
В. 213. Майка Войтіх.

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю маю 1917 р. було членів в У. Н. Союзі	9.514
В місяцю червню 1917 р. принято нових членів до У. Н. Союза	228
В місяцю червню 1917 р. принято наново в члени У. Н. Союза	57
В місяцю червню 1917 р. принято з переступними листами з других відділів У. Н. Союза	35
В місяцю червню 1917 р. перейшло з иньших кляс посмертного	10
Разом	9.844
В місяцю червню 1917 р. суспендовано за неплаченє місячних вкладок чи иньших причин	125
В місяцю червню 1917 р. виключено за неплачене місячних вкладок чи иньших причин	13
В місяцю червню 1917 р. взяло переступні листи	35
В місяцю червню 1917 р. перейшло до иньших кляс посмертного	10
В місяцю червню 1917 р. померло	4
Разом	187
З кінцем червня 1917 р. У. Н. Союз числив членів після шістьох кляс	9.657
З кінцем червня 1917 р. У. Н. Союз числив дітий членів У. Н. Союза	1.801
Разом	11.458

ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕНЯ:

Кляса А $250	387
Кляса АА $500	4.168
Кляса В $750	127
Кляса С $1000	4.929
Кляса ВВ $1500	41
Кляса СС $2000	5
Дітий членів У. Н. Союза	1.801
Разом	11.458

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.,
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.

Дописи.

З DETROIT. MICH.

З драми комедія.

Кождий чоловік, що бодай трошки розуміє ся на театральній штуці, не повірить, аби з драми можна зробити комедію. Але хто прочитає низше написані стрічки, сей мусить признати, що з драми таки можна зробити комедію. Доконав сього п. Т. Західний, режісер співацько-драматичного кружка в Дітройт, виставляючи 7. і 8. липня на сцену драму Івана Франка „Украдене щастє", з котрої то драми вийшла комедія.

За першим піднесенєм куртини можна було пізнати, що аматори не були відповідно приготовані до сеї штуки. Вечерниці випали дуже слабо. Спів парубків і дівчат на вечерницях нагадував старокраєві хрестини або виття вовків на „Громницу". Парубки на вечерницях сиділи так тихенько, що як би був котрому з них поставив на голову миску з водою, то вода була би не розіляла ся. Се означає, що ролі не були роздані як слід.

В нас звичайно буває, що аматори самі собі ролі розбирають, не зважаючи на свої здібности. Сього не повинно бути. Режісер сам повинен аматорам роздати ролі. Знаючи характер аматора, він буде знати, яку ролю дотичний аматор може відіграти.

Головну увагу треба все звертати на характеризацію. В штуці „Украдене щастє" Микола (грав І. Скварок) виглядав на років 35. Се чоловік бідний, що заробляє заледви 8 шусток на день, а поминю того його жінка Анна (панна Е. Цісецька), прибравши ся гарненько в ріжного рода аксаміти, виглядала так на років 16. Сього вже не можна простити режісерови. Хоч наші панночки все і всюди дуже боять ся бути старими, то всеж таки режісер не повинен її на сцену так пустити. Інтонація панни Цісецької в ролі Анни була занадто мелянхолійна. Арендар Шльома (П. Пасnак) виглядав так, начеби від шибениці відірвав ся. Характеризацію жида не треба собі легковажити. Війт був застарий до своїх рухів. Селянин Олекса (Б. Борейко) відограв свою ролю поправно. Коли би п. Борейко брав участь у штуці з добрими аматорами і добрим режісером, то може вибити ся на доброго аматора. Найлучшого коміка в сій драмі грав п. І. Павловський в роли жандарма. П. Теодор Західний, яко режісер, або був в нетверезім стані, або на українській театральній штуці зовсім не розуміє ся, коли він такому чоловікови дав таку визначну ролю. Ролю жандарма в драмі „Украдене щастє" треба було дати чоловікови відповідному до неї, чоловікови компетентному на се і то в повнім зрозуміню сього слова. Жандарм поводив ся на сцені дуже дико. Ролю він знав на память лучше ніж инші аматори, але зате він не робив ніяких рухів взагалі. Брак жандармської дисципліни було можна зауважати в першій його появі на сцені. Говорив він заголосно і все одним тоном, чи то при залицяню до Миколової жінки Анни, чи при арештованю Миколи, чи умираючи від рани, завданої йому сокирою з руки Миколи.

Жандарм, прийшовши пізним вечером до хати Миколи і усівши за столом, почав моргати то на Анну то на Миколу, махаючи притім головою, як коняка в душний день, не звертаючи уваги на те, чи Анна дивить ся на нього чи ні.

Найлучше пописав ся пан шандар при кінци штуки. Заки Микола підняв сокиру, то жандарм, вибравши собі догідне місце, спокійно положив ся. Тоді Микола притулив до зарізаного без ножа жандарма свою сокиру, а сей почав прощати ся здоровим голосом, махаючи притім ногами, неначе бавив ся циганської борінки.

Вам, читачу, певно не схочеть ся вірити сьому. Але се є дуже сумний факт. Наші люди, а зглядно тутешний співацько-аматорський кружок, ще дуже низко цінять нашу театральну штуку. Прямо уважають, що се є тільки на бізнес. Та наш загал з обуренєм дивить ся на таку роботу сього кружка. Я не маю ніякої особистої ненависти до сих людий, а пишу се в тій цїли, аби показати, що сей кружок береть ся до такої роботи, якої не всилі як слід виконати. Найперше: „Учіте ся, брати мої, думайте, читайте", а потому може вам і добре пійде. А української штуки не понижуйте!

Гість.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Приватний банк Ковача в Бруклині збанкротував.

Правительственний комісар переняв у свої руки приватний банк Йогана Ковача, який містив ся під ч. 36 Гренд ул., в Бруклині, Н. Й., і фінансову філію, яка містила ся під ч. 155 Клінтон ул, Маспет, Л. Ай. Сума зложених в банку гроший має сягати 228.000 долярів.

Банк — як деякі кажуть — почав банкротувати від дня, як Злучені Держави виступили до війни. Головний інтерес Ковача полягав на висилці гроший до Австро-Угорщини.

У банку Ковача складали свої ощадности головно наші люди.

Українець секретарем шкільної ради.

„Нове Житє" доносить, що п. **Юрій Хиляк, предсідатель Згоди Братств, зістав вибраний секретарем шкільної ради в Олифант, Па.**

Кацапський конґрес в Ню Йорку.

Вчера почав ся в Ню Йорку „конґрес", який має радити над долею „Прикарпатської Руси". Кацапи вибирають трох делеґатів і хочуть післати їх до Росії.

„Поступовий" Москаль братаєть ся з кацапами.

Від якогось часу слїдно, що „поступовий" Москаль Іван Окунцов, редактор „Русскаго Голоса", починає братати ся з тутешними галицькими кацапчуками. Не хочеть ся вірити, щоби пан Окунцов не знав кацапських ідеалів, а коли братаєть ся з ними, то се кидає дуже лихе сьвітло на проґресивність пана Окунцова, бо до російської революції галицькі кацапи все стояли на услугах царя, а й тепер бажають, щоби цар наново повернув на престол.

Сталь під контролею правительства.

Правительство вже переняло в свої руки весь сталевий промисл в державі. Іменовано членів комісії, котра має визначити ціну, яку правительство має заплатити фабрикантам.

Америка для Американців.

Американського народу нема, а також американської культури ще нема; вони щойно тепер починають творити ся з ріжних елементів, звязаних англійською мовою. Підчас війни американський патріотизм збільшив ся, а з другої сторони майже цїлком устала імігращя, а се впливає корисно на американїзацію чужих елементів.

Американські патріотии і тепер нетерпеливлять ся, що процес американїзації відбуваєть ся поволи, і шукають способів, аби його приспішити. Підчас сьвяткованя „Дня Независимости" в Ню Йорку майже всї бесїдники порушували сю тему, а між ними Теодор Розевелт і Марґарета Вілсон, дочка президента, взивали всїх чужинців, аби покидали двопатріотизм, перестали послугувати ся своєю мовою і щоби ставали ся виключно Американцями, говорячи по англїйськи.

Одним словом, Злучені Держави допускають чужинця до всїх прав, але під услівєм, що він станеть ся цїлковитим Американцем. Є се нї меньше нї більше, лише тесаме, що всюди на сьвіті, а навіть більше, бо в Канаді за 154 роки англійського панованя Француз не потребує англійської мови. Ся примусова американїзація повинна нам пригадувати, що Злучені Держави не заступлять нам власної независимої вітчини.

Ню Йорк мусить дати для армії 43.482 жовнїрів.

Місто Ню Йорк мусить дати для першої 687-тисячної армії 43.842 жовнїрів.

Кожде місто, яке числить 125.000 мешканців, має дати для армії 166 жовнїрів і так дальше пропорціонально.

Населене Злучених Держав.

Найновійше обчислене населеня Злучених Держав виказує загальне число 103,849.684 душ. Найбільші міста є:

Ню Йорк, Н. Й.	6,504.185
Шікаґо, Іл.	3,639.957
Філядельфія, Па.	2,080.021
Дітройт, Міш.	1,521.912
Клівленд, О.	1,125.440
Бостон, Масс.	828.573
Ст. Луіс, Мо.	827.264
Пітсбурґ, Па.	722.425
Балтімор, Мд.	626.961
Бофало, Н. Й.	606.384
Сан Франціско, Кал.	550.333
Мілвокі, Вис.	531.011
Лос Анджелес, Кал.	453.627

Американські міста адоптують міста французькі.

Аби як найскорше відбудувати знищені війною французькі міста, більші американські міста адоптують їх, то значить — збирають фонди на відбудоване тих міст. Так примірем Вашінґтон, Д. К., підняв ся відбудувати місто Найон, а Дітройт, Міш., має небавом приняти проєкт відбудованя міста Соасон.

В Пенсильванії вільно продавати кінське мясо.

Ґовернор Пенсильванії підписав законопроєкт, який дозволяє різати кози, коні і мули і продавати їх мясо по бучернях.

Майнер на пенсії.

69-лїтний Михайло Ганаско у Вілксбері, Па., який протягом 51 лїт працював у майнах, перестав вже працювати і дістає пенсію від компанії.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Українські селяни засївають дідичівські землї.

В харківськім повіті (уїзді) селяни позасївали всї дідичівські землї, яких задля браку робучих рук не позасївали поміщики.

Митрополит Шептицький висьвятив епископа.

Галицький митрополит, Андрій Шептицький, висьвятив в київськім католицькім костелї уніятського сьвященика Теодорова на епископа для всїх католиків східного обряду в Росії.

Письменник Короленко на Україні.

В селї Баранівці, полтавської ґубернії, на зборах місцевих селян був присутний московський письменник Володимир Галактіонович Короленко, з роду Українець. Він відчитав селянам телеґраму від ґенерала Брусілова з просьбою о поміч для армії. Селяни ухвалили дати для армії 1.000 пудів хлїба й иншої поживи.

Польська діяльність на Україні.

Ґраф Ґрохольский заложив у Винници на свій кошт дві польські ґімназії: одну мужеську і одну женську. В Києві і Житомирі зорґанізовано при участи визначних польських діячів і педаґоґів комітет для орґанізованя і піддержуваня польських ґімназій на Україні.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Троцький і Мілюков.

В петроградській „Новій Жизни", редаґованій Максимом Ґорким, Лев Троцький протестує проти клевети, яку пустив на нього Мілюков, котрий недавно заявив, що Троцький дістав від американських Німців 10.000 рублїв.

Бувший цар хоче купити бонд „позички свободи".

Бувший цар Росії, Николай Романов, звернув ся до тимчасового правительства з просьбою дозволити йому і його родині закупити бонди „позички свободи".

Ґраф Фредерікс збожеволів.

Ґраф Фредерікс, бувший міністер царського двора в Росії, збожеволів у вязници. Збожеволіли також ґубернатори тверської і самарської ґубернії. Матвієнко, бувший президент военного суду, поповнив самовбийство в Петропавловській кріпости.

Новий голова польського кола.

Польське коло у Віднї вибрало на „презеса" кола д-ра Станислава Лазарского, 60 голосами проти 7.

Польський соціяліст за монархією.

Польський соціяліст Людвик Кульчицкий помістив на сторінках варшавського „Ґлосу" статю, в якій рішучо обстоює за монархією. Він пише:

Монархія дає більшу запоруку зверхної независимости ніж република. Лише король може знаменито виповнити задачі голови польської держави. Конституційна дідична монархія сильнійше зживаєть ся з державою, більше про неї дбає і меньше її нищить ніж тимчасовий президент, який дірвавши ся на кілька лїт до власти стараєть ся використати її для своїх цїлий... В Німеччині й Австрії істнують правительства конституційні. Такі правительства мають свої недостатки, але мають і свої достоїньства — власть їх сильнійша і часто вони можуть вводити в житє конечні, хоч і непопулярні реформи, чого не можуть зробити правительства парляментарні.

Проти прилученя Шлезка до Ґаличини.

Громадська рада міста Опави (столиця Шлезка) ухвалила резолюцію проти вмішуваня польського кола до внутрішних справ Шлезка, і завізвала всїх німецьких послів, аби протестували проти прилученя якоїнебудь части Шлезка до Ґаличини.

Карти на уголь в Німеччинї.

Аби недопустити до углянoї кризи в зимі, берлїнські міські власти зарядили запровадити карти на уголь.

Хіни знова републикою.

З причини приверненя монархії в Хінах вибухла там револуція, яка побила монархістів. Війска революціонерів взяли верх над противниками. Цїсаря і його родину вишлють зі столиці. Для них назначать сторожу.

Що тепер буде з Еспанією?

Недавно 60 сенаторів з провінції Катальонія зажадали, щоби еспанське правительство сейчас скликало наради еспанського парляменту. В противнім разї Катальонці скличуть в Барцельонї свій конґрес.

На повисше жаданє катальонських послів еспанське правительство заявило, що не скличе парляменту в сїм місяци, а погрозу Катальонців правительство назвало здрадою, за яку відповідні особи повинні відпокутувати.

Стара одіж для бідних.

Французьке правительство поробило заходи коло збираня старої одіжи. Стару одіж дещо направить ся і будеть ся продавати її о 30% таньше для убогих кляс французького населеня.

ВСЯЧИНА.

Про розводи в Злучених Державах.

Число розводів в Злучених останних пятьох лїтах зросло о 30%. В 1905 роцї розводів було 72.000, а вже рік пізнїйше було 76.086.

Число розводів у Злучених Державах скорше зростає ніж число населеня. Примірем від 1870 до 1880 року число населеня зросло о 30%, а число розводів о 74%. Від 1890 до 1900 року число розводів зросло пропорціонально три рази більше ніж число населеня. В 1900 роцї в Злучених Державах було 2,170.100 вінчань, а 55.000 розводів. Цікаві цифри щодо розводів подають рапорти. Рапорти виказують, що в західній части Злучених Держав число розводів є чотири рази більше ніж в середній, а в середній части є два рази більше ніжв полудневій. Найбільше розводів має стейт Вашінґтон, а найменьше Ню Йорк і Делавар. В стейтї Каролайна нема розводів цїлком, бо розводи є там законно заборонені. В 1907 роцї деякі старали ся знести сей закон, однак коли справу віддано під голосоване населеня цїлого стейту велика більшість голосуючих заявила ся проти розводів.

В порівнаню з иншими державами щодо розворів, то Злучені Держави займають друге місце. Перше місце займає Японія. З европейських держав найбільше розводів має Швайцарія, а найменьше Австрія.

1.500 долярів за недодержане слова.

Суд в Понас Лейк, Ман., видав вирок, аби М. Собчишин заплатив 1.500 долярів дівчині, якій приобіцяв був женити ся, а однак не додержав слов.. і оженив ся з другою.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

С. К., Ловел, Масс. — Адреса часописи „Україна" є: „Ukraine", 2152 West Chicago Ave., Chicago, Ill. Просїть о оказове число, а тоді самі рішайте, чи запренумерувати сю ґазету чи нї.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Подасть ся до відома членам Бр. св. Георгія, щоби всї як один явили ся в суботу, дня 14-го липня о годинї 6-тій вечер в галя У. А. Горожан і щоби кождий член прийшов з братською відзнакою, а звідтам підемо походом на баль, на котрий наше Братство є запрошене Товариством Т. Шевченка, і щоби кождий член явив ся на означений час і щоби опісля не було говореня, що ніхто о нічім не знав. Просимо Вас, братя, приходїть і другим нашим членам перекажте, щоби всї були як один. Заразом подасть ся до відома, що наше братство такамо буде брати участь при посьвяченю прапора Бр. св. Петра і Павла, яке відбуде ся в недїлю, дня 15. липня. Просить ся всїх членів, щоби явили ся як один до сеї участи і кождий має прийти з відзнакою братською. Уряд Бр. св. Георгія просить своїх членів до як найбільшої участи на сї два запрошеня, і взиває Вас братя, щоби Вас не забракло анї одного. На се накликує ся Вас дуже горячо. Бо в разї непослуху котрогось з членів, такий поставлений буде під кару 50 цнт., а урядник $1.00. Тож приходїть Братя як один. — За уряд Бр. св. Георгія: С. Вільчинський, предс.; І. Сорока, кас.; Ів. Волос, секр.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся дня 15. липня б. р. під числом 11 Ґрімпорт, Н. Й. На тім мітинґу кождий член обовязаний явити ся, бо є дуже важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Мітинґ розпічнеть ся о 4-тій годинї пополудни. — М. Ґжиб, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Сестр. св. Ольги, від. 318, подає до відома всім своїм членицям, що піврічний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 15. липня с. р., о 2-гій годинї пополудни, в галї церковній. Кожда членкиця мусить явити ся і вирівнати свої вкладки. Просить ся вступати до сестрицтва за половину вступного. — М. Михалїцька, предс.; М. Кравчишин, кас.; Д. Зембик, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Заходом Співацького Кружка і Української Громади в Елізабет і Елізабетпорт, Н. Дж., відбуде ся

Великий Концерт

в память незабутнього кобзаря Т. Шевченка при ласкавій співучасти дякоучителїв

в суботу, дня 21. липня 1917 р.

в „Колосеум Гол", на розі 4-ої улиці і Елізабет Евені, Елізабет, Н. Дж.

Початок о годинї 7-ій вечером.

ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Дохід призначений для потерпівших у війнї Українців.

ПРОҐРАМА:

1. Вступне слово .... Н. Н.
2. Біликовський: „Весїля", мішаний хор в супроводї фортепяна.
3. Іван Франко: „Пробуди ся, встань пароде", віддекламує ... п. Н. Кухта
4. Шевченко-Лисенко: „Ой Днїпре", барітонове сольо .... п. Е. Василенко
5. П. Т. Ніщицький: „Вечерниці", хор жіночий, мужеський і мішаний в супроводї фортепяна.
6. Б. Лепкий: „В сьвіт за очи", віддекламують шкільні дїти: А. Лисачок, А. Корнас, М. Процак, М. Левчик і А. Ванца.
7. „Вязанка народних пісень", відспівають .... шкільні дїти
8. Давидовський: „Бандура", хор мішаний, в партії сольовій .... п. Т. Каськів
9. Т. Шевченко: „Розрита могила", віддекламує .... п. М. Сокира
10. Шевченко-Лисенко: „Менї однаково", барітонове сольо п. Іґ. Палажій
11. Збірка народних пісень...жін. терцет
12. Б. Грінченко-К. Стеценко; „Бурлака", терцет з фортепяном ...... п. Переговський, п. Е. Василенко і .... п. Іґ. Палажій
13. М. Шашкевич: „Веснівка", віддеклямує .... п. А. Процак
14. І. Біликовський: „Гамалїя", віддеклямує п. В. Каськів в супроводї мужеського хору Дякоучителїв, а партії виконають: тенор п. Теодор Каськів і барітон .... п. Іґ. Палажій
15. Шевченко-Вербицький: „Завіщанє", басове сольо .... п. Іґ. Палажій в супроводї двох хорів і фортепяна.

ЗАКІНЧЕНЄ.

Фортепянову партію виконає знаменитий пяніст **С. Ростиовський.**

Управитель хорів **п. Іван Переговський.**

До громадної участи у сїм величавім сьвятї сердечно запрошує всїх Українців не тільки місцевих але й околичних

82-83 КОМІТЕТ.

Родимці! Ставте ся всї як один і покажіть що у нас сила!

ЕЛМАЙРА ГАЙТС, Н. Й.

В недїлю, дня 5. серпня б. р.,

о 2-гій годинї пополудни відбудеть ся

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ

в Public School в Elmira Heights, N.Y.

в справі, яке становище мають занята американські Українці супроти подій, які відбувають ся в теперішнім часї на нашій рідній землі, і в який спосіб ми можемо прийти в поміч нашим братям, котрі борять ся за визволене своєї, нам всім дорогої вітчини.

Віче буде складати ся з промов добрих бесїдників українських і американських, зі співів нароком на сю нагоду зорґанізованого великого хору, з декламацій і з музикальних репродукцій великої української банди.

Просить ся всїх Українців без ріжниці переконань зі всїх околичних місцевостий як: Сейр, Па., Корнінґ, Н. Й., Обурн, Н. Й., Бінґгемптон, Н. Й., Горнел, Н. Й. і взагалї всїх околичних Славян численно взяти участь в тім великім народнім торжестві.

По вічу буде похід з бандою і прапорами головними улицями міста.

ЗА КОМІТЕТ: 82-90

о. А. Іванишин, Василь Білозор, Данько Новак, Василь Красічинський, д. П. Середа.

ФОЛ РІВЕР, МАСС.

Заходами українського аматорського кружка в Фол Рівер, Масс., відбудеть ся

в суботу, дня 14-го липня с. р.

о 7-ій годинї вечером

на польській галї Сокола при Іст Мейн улици

представленє оперетки

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

ОСОБИ:

Максим Дурінь ..... п. П. Крачковський
Катерина, його жінка .... п-а Катер. Монастирська
Юрко, їх син .... п. В. Гриців
Марцуня, їх дочка .... п-на Педягія Монастирська
Іван, любовник Марцуні .... п. І. Дутка
Олекса, вуйко Івана ...... п. М. Федірка
Климко, мельник .... п. М. Буґара
Гандзя, сусїдка Максима .... п-на Анна Мазурак
Герш, арендар .... п. І. Ковальчик
Хаскель, його син .... Н. П.
Парася, пістунка .... п-а Оля Ковальчик
Жандарм .... п. Н. Било

Вступ для родини 50 цнт., для самотних 35 цнт.

О чисельну участь просить

81-82 КОМІТЕТ.

Позір! Українці міста Палмертон і околиці!

Заходом читальнї „Просьвіта" ім. Тараса Шевченка в Палмертон, Па.

— відограєсь —

в недїлю, дня 15. липня 1917 р.

дуже поучаючий образ з житя народа в 4-ох актах

„ПЕЩЕНА ДИТИНА"

В SOKOL HALL, Lehigh Street, Palmerton, Pa.

Режісер п. І. Жовнїр.

Початок точно о год. 7-ій вечер.

Вступ для мущин 50 ц., для женщин 35 ц.

Вп. Українці. Понеже ся штука буде відіграна перший раз в містї Палмертон, комітет читальнї просить всїх щирих Українців так з Галичини як і з Угорщини, взяти як найчисленнїйшу участь і прийти на се представлене а кождий буде вдоволений, за що ручить

82 Комітет Читальнї.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ЩЕПЛЕНЄ ВІСПИ І ДРУГІ РІЧИ.

Страшною слабостию є віспа, тимбільше, що се є слабість заразлива. Не в тім всьо нещастє, що хорий мучить ся, терпить і може вмерти, а в тім, що подужавши, тратить свою звичайну красу лиця, що для кождого, а головно вже для женщини, значить часом більше, ніж страта маєтку.

Причиною віспи є бактерії, які дістали ся до людського тіла і викликують слабість. Треба знати, що шкідливість усяких хоробливих бактерій полягає в тім, що вони витворюють отрую, звану „токсина", яка нищить людський орґанізм. Інтересним може буде також довідати ся, що й горівка (алькоголь) повстає в той спосіб, що в матерії, з якої горівку робить ся, розводять ся мікроби, які власне виробляють рід трутини, котру звемо горівкою.

Инші бактерії виробляють оцти і кваси, ще инші — отруї. Де відбуваєть ся ферментованє (кисненє, бухтінє), там іде робота мікробів. Дріжджі — се таксамо тісто, де є богато мікробів і тому, коли в розчині вони задовго розмножують ся, то виробляють забогато квасу.

Щодо віспи то люди вже давно зауважили, що й корови мають часом віспу, хоч вона не буває така сильна як у чоловіка. Коли чоловік набрав ся сеї коровячої віспи, то опісля звичайна віспа вже його не чіпляла ся.

На се народнє повірє звернув увагу др. Едвард Дженнер (1749—1823) в Анґлії. Однакож тодішні лікарі уважали докази Дженнера дурницею і тому він протягом літ не виходив більше з своєю думкою. Аж доперва кілька літ пізнійше (1798 року) вдало ся йому доказати, що особи, щеплені коровячою віспою, були відпорні на звичайну віспу, бодай якийсь час.

Після того щепленє знайшло в житю велике застосованє. В многих краях щепленє є примусове і тому тепер рідко знайти чоловіка з лицем обезображеним віспою; а коли щепленя не знали, то таких людий було дуже богато.

Тому обовязком родичів є постарати ся, щоби їх дитина була щеплена. — По анґлійськи щепленє називаєть ся „вэксінейшен", а віспа називаєть ся „смол-пакс".

Послідними часами винайдено більше родів щепленя і запусканя в кров протиотруй, або антитоксин, як щепленє проти тифу, запусканє антитоксини дифтерійної і проти скаженини.

Коли до людського чи звіриячого орґанізму (тіла) дістануть ся отруйні мікроби (бацилі), то в тілі виробляєть ся протиотруя, або антитоксина. Однакож деякі мікроби розроджують ся так скоро в людськім тілі і виробляють стільки отруї (токсини), що тіло не може достарчити таку скількість протиотруї, щоби себе охоронити. Колиж тісамі мікроби защепити иншим зьвірятам, то їх тіло може виробити стільки протиотруї, що нею і чоловік може лічити ся.

Бациль дифтерії відкрито 1883 року. Дальше показало ся, що коли дифтерійні мікроби защепити коневи, то в його тілі виробляєть ся дуже богато антитоксини, або дифтерійної протиотруї. Отже нині таким способом дістають так звану сировицю, або протидифтерійну сироватку, яку запускають хорим на дифтерію, або здоровим, щоби не заразили ся. Від такої сироватки, одержаної з коня, дифтерійні мікроби не можуть розроджувати ся і гинуть.

Дифтерія починаєть ся ослабленєм, горячкою і болем горла, бо власне в горлі шкіра опухає і прибирає жовтаву барву. Коли скоро не завізветь ся лікаря, то найчастійше хорий гине. Дифтерія — се головно діточа слабість. На випадок захорованя дитини треба сейчас удати ся до лікаря, бо кожда хвиля тут дорога; се одно, а друге, що здорові діти не повинні здибати ся зі слабими і уважати, щоби з жадною річию ся слабість не перенесла ся на здорових.

ЖАБИ.

На жаби дивимо ся, як на сотворіня погані, однакож вони належать до сотворінь пожиточних. Майже всі жаби живлять ся комахами, слимаками, хробами, мухами, тому кожда жаба винищує протягом літа величезне число всяких шкідників, які заподівають шкоду на ноли або в городі.

До жабячої родини належить на сьвіті около 200 ріжних жаб. Характеристичною прикметою жаб є між иншим те, що їх язик прирослий до щоки на переді, а задний конець язика свобідний.

Жаби належать до земноводних — вони розмножують ся у воді, а опісля живуть вчасти у воді, а вчасти так, що у воді несуть яйця, які звичайно звемо жабориннєм. З тих яєць повстають „пуголовиці", що мають величезну голову і хвіст. Вони легко пливають у воді і віддихають, як і риби, водою (віддихають зявами). По якімсь часі зачинають їм рости задні ноги, пізнійше передні, тимчасом хвіст стає щораз меньший, а вкінци зовсім зникає. Матеріял з якого складаєть ся хвіст, розпускаєть ся і решта тіла забирає його в себе.

Пізнійше жаба віддихає вже воздухом і коли перебуває у воді, то час від часу мусить випливати на поверхню, щоби віддихнути воздухом.

В усіх родів жаб між пальцями є більше або меньше полотенця, а в східній Азії є жаба, звана літаючою, яка має між пальцями велику болонку, що нею послугуєть ся при скаканю по деревах, мовби малими крилами. Є також один рід жаб, що робить собі гнізда в галузю, звисаючім над водою. Самчик з роду „обнцзакіє" бере яєчка знесені самичкою, злучені в шнурочок, обвиває ними свої задні ноги, влізає в землю і сидить 8 до 12 днів. Потім іде до води і там повстають з яєчок пуголовиці. З пуголовиць протягом 3 до 4 місяців повстане звичайна жаба.

Жабячі самчики видають голос, яким заповняють часом цілий воздух.

Деякі люди лапають жаби і задні ноги смажать на їду. Се має бути дуже смачна пожива.

Кров жаби зимна. В горішній щоці жаба має зуби, якими притримує поживу; долішна щока беззуба.

На зиму жаба зариваєть ся в намул або в землю і засипляє.

Деякі жінки вірять, що при малій дитині не можна вимовляти слова „жаба", бо обсипле твар дитини прищами, або прищі будуть в дитини на язиці. Се одначе забобон — бо який вплив на дитину може мати сяке чи таке слово. Прищі бувають певно від нечистої поживи, від бруду на грудях матери і т. п., а не від слова „жаба".

От на що повинні би господині і господарі уважати. В кого глубока керниця, то часто туди падають жаби і там гинуть та гниють, тому треба керницю обложити дошками високо понад землю, щоби туди не дістала ся жаба. І так час від часу треба керницю оглянути, чи там не впала жаба. Жаба, доки жива, тримаєть ся на верху води, доки її не сполошити, а нежива також спливає на верх, тому її легко витягнути.

ВІД КОЛИ УЖИВАЮТЬ ЛЮДИ ТЮТЮНУ.

Тютюн є американською рослиною і до Европи спроваджений вперше в 16-тім столітю. До Анґлії тютюн привезено вперше 1559 р., а до Еспанії привіз його Германдез де Толедо 1565 року.

Коли куренє в Европі зачало розширяти ся, то курців в деяких краях остро карали, а в берненськім кантоні лучили заказ куреня з десятьма заповідями. Однакож мимо того куреня не спинено. Нині люди курять по цілім сьвіті і лише в деяких краях не позволяють ся курити дітям, ні продавати їм тютюну.

Коли Колюмб приїхав вперше до Америки, то побачив, як тамошні мешканці курили тютюн. Азтеки, мешканці полудневої части північної Америки, курили в той спосіб, що цибухи люльок закладали в ніс і так втягали дим.

Першу фабрику циґар заложив фабрикант Шетман в 1798 році в Гамбурґу. Однакож після згадок в ріжних записках, то ще в 1813 р. в Німеччині циґарів курили мало, а в Франції таксамо куренє зачало доперва розширяти ся.

Нині люди видають річно на тютюн величезні суми. В 1911-12 році в Анґлії з самого цла на тютюні й акцизи було приходу 17,500,-000 фунтів стерлінґів, або 82,500,-000 долярів. Се сама лише акциза і цло, а позатим ще лишаєть ся таксамо величезна сума, яку взяли фабриканти, продавці і плянтатори.

В Европі й Америці курять тютюн тільки мущини, а на жінок, що курять, дивлять ся нерадо. Зате в Азії і на деяких островах курять зарівно мущини, жінки і діти. В Туреччині, Хінах і инших азійських краях до тютюну домішують ще опіюму — трутини, робленої з зеленого маку.

Крім куреня, тютюну уживають ще до виробу отруї, званої нікотина і препаратів на нищенє комах.

Головними краями і сторонами, де є плянтації (поля, де щось плекають ся) тютюну, є стейти: Кентоки, Каролайна, Огайо, і Вірджінія; дальше богато тютюну управляють в Мексико, Туреччині і инших краях сходу. В Анґлії тютюну управляють небогато.

До тютюну люди привикають тому, що в нім є трутина, до якої привикаєть ся. Однакож куренє впливає шкідливо на здоровлє — ослабляє серце, нерви і жолудок.

При куреню з тютюну повстають такі части: угляні амонії, нікотинін, емпіревматичний олій, саджа і деякі ґази.

—о—

ШЕКСПІР В ПОВІСТКАХ.

З російського перекладу М. В. КАРНЄЄВА.

—o—

МАКБЕТ.

(Конець).

Тими чарами визивали вони духів для відповідий на їх питаня.

На запитанє відьми, чи годить ся він на те, щоби вони рішили його питаня, або їх руководції — духи, Макбет сьміло сказав:

— Де вони? Покажіть їх менї!

І відьми призвали трох духів. Перший дух явив ся в виді зоруженого лицаря і, назвавши Макбета по імени, казав вистерігати ся тана Файфа. Макбет подякував йому за те остереженє.

Другий дух явив ся в виді окровавленого дитяти. Він назвав Макбета по імени і казав йому лишити смуток та сьміяти ся над всїми своїми ворогами. Він увіряв його, що ні один роджений природно не є в станї шкодити йому, в наслїдок чого радив йому бути сьмілим, відважним і проливати кров людську без ніякого страху.

Коли той дух щез, зявив ся третий у виді коронованого дитяти з галузкою в руцї. Він також, як і попередні, назвав Макбета по імени і підбадьорував його проти заговорів; говорив, що Макбет до тої пори буде непобідимий, поки бірнамський лїс не двигнеть ся на Дунсінан.

— Гарне предсказанє, славно! — крикнув Макбет. — Хто-ж є встанї двигнути лїс, коли його корінє так глубоко вросло в землю; я бачу, що проживу далеко більше житя від звичайного чоловічого, і житє скінчить ся щасливо, не насильною смертию. Але я бажаю дізнати ся ще одно: скажіть менї, коли ви всилї так богато предсказувати, чи завсїди потомство Банка буде панувати в тій державі? Втім котел провалив ся, а відтак, почула ся музика і вісім тіний, подібних на королів, пронеслось понад Макбетом; за ними Банко ніс зеркало, в котрім було видко ще більше тіний; цїлий окровавлений, він усьміхав ся до Макбета, вказуючи на ті тїни.

Макбет догадав ся, що се були потомки Банка, котрі по нїм будуть панувати в Шотляндії. Після того всього відьми щезли під голосом мельодійної музики, танцюючи та прощаючи ся з Макбетом... Думки і положенє убийника були дуже страшні з того часу.

Перше, що він почув, вийшовши із печери чарівниць, була вістка про те, що Макдоф, файфський тан, утїк в Анґлїю, щоби там злучити ся з армією зібраною проти нього Малькольмом, старшим сином покійного короля. Наміром Макдофа було скинути Макбета, а посадити Малькольма, правного наслїдника, на престол. Довідавшись о тім, Макбет страшно розлютив ся, напав на замок Макдофа, убив його жінку і дїтий, а крім того поубивав всїх його кревняків.

Такими поступками він звернув проти себе всїх вельмож. Кождий з них при першій нагоді утїкав, аби злучити ся з Малькольмом і Макдофом, котрі тепер зближали ся з сильною армією, навербованою в Анґлїї.

А ті, що боялись Макбета, лишили ся дома, желаючи в дусї успіху зєднаним. Тепер Макбет знаходив ся в страшнім положеню, бо навіть його власні жовнїри повстали проти нього.

В довершеню його нещасть померла королева, єдина участниця всього лиха, котра, як кажуть, умерла з власних рук, не будучи в станї перенести переслїдувань сумлїня. Макбет лишив ся один, не маючи нї одної душі, котра би співчула з ним, або турбувала ся ним; нї одного приятеля, котрому міг би висповідати ся із своїх поганих учинків.

Але дізнавши ся про приближенє армії Малькольма, він забув на час тревогу совісти; в нього знова вернула ся попередна хоробрість.

— Коли й згину, то згину з оружем в руках! — казав він.

Досить також піддержували в нім енерґію предсказаня духів, в котрих він дуже вірив; він тямив їх слова, що ніхто роджений природно не є всилї пошкодити йому, і що він доти зістане непобідимим, поки на Дунсінан лїс не двигнеть ся, а се, як він толкував собі, не могло ніколи стати ся. З тими переконанями він запер ся в замку, ожидаючи нетерпеливо приближеня Малькольма.

Одного ранку прибіг до нього вартовий жовнїр, блїдий і дрожачий на цїлім тїлї, не можучи вимовити анї слова. Відітхнувши, він ледви оповів, що стоячи на вартї на одній горі, звернувши ся лицем до бірнамського лїса, він замітив, що лїс той почав двигати ся.

— Брешеш, рабе! — крикнув Макбет. — Коли говориш неправду, то будеш висїти на найблизшім дереві доти, доки голод не вкоротить твого житя. А коли говориш правду, то ти повинен будеш мене повісити.

Тепер Макбет перестав надїяти ся на предсказаня духів, а попередна сьмілість замінила ся в розпуку.

— Все одно; зоружусь і пійду проти ворогів, — казав до себе — тепер вже не можна нї утїкати відси, нї тут стояти. Не бою ся й смерти; житє менї обридло!

В такі пригнїтаючім настрою виступив він проти противників, котрі тепер підступили до замку.

Сращне зявище, котре подало вартовому гадку про движенє лїса, можна вияснити собі цїлком просто.

Коли армія переходила через бірнамський лїс, Малькольм, будучи розумним ґенералом, навчив своїх жовнїрів, аби кождий зрубав по гиляці тай ніс її перед собою, щоби сховати тим часть війска. Те отже надало лїсови той вид, котрий налякав так вартівника. Тим способом слова духа сповнили ся. Засліпленє Макбета було в тім, що він не так зрозумів їх і тим розірвав свою відвагу і надію.

Почала ся страшна різня. Макбет, майже ніким не піддержуваний, боров ся наче лев; він ідучи по трупах дійшов до місця де стояв Макдоф. Побачивши його і згадавши його тай пересторогу духа уникати стрічі з ним більше ніж з ким иншим, він хотів вернути ся, але було вже запізно. Макдоф, шукаючи його по цїлім полю битви, випередив його намір. Настала страшна хвиля. Макдоф зробив йому кілька докорів за убийство жінки і дїтий. Макбет, котрого душа досить була обкипіла кровю тої родини, хотів утїчи з битви, але Макдоф, заступивши йому дорогу, назвав його убийником, тираном, пекольною собакою, підлим...

Тоді Макбет, згадавши слова духа, що ніхто роджений природно не може шкодити йому, раптом зареготав ся і мовив:

— Твої заходи, Макдоф, даремні; хоч як ти добре володієш шаблею, але мене не раниш. Житє моє зачароване і не боїть ся родженого природно чоловіка!

— Розчаруй ся — сказав Макдоф — і нехай твій віщий дух, котрому ти служив, скаже тобі, що Макдоф ніколи не родив ся природно, так як звичайні люди, тільки перед часом є він винятий із материної утроби.

— Нехай буде проклятий язик, котрий вимовив сї слова! — крикнув в розпуці Макбет, чуючи, що щезла остатна хвиля для його сьмілости. — Нехай ніколи чоловік не вірить у прокляті відьми і духи, котрі обдурюють нас подвійно... Я не хочу бити ся з тобою...

— То жий, — сказав Макдоф — ми будемо показувати тебе наче яке чудовище, повісимо тобі на груди дощечку і напишемо на ній: „тут люди можуть бачити тирана".

— Ніколи! — крикнув Макбет, у котрім знов уродилась відвага і мужність. — Я не хочу жити длятого, щоби цїлувати землю під ногами Малькольма і наїдати ся проклятя слуг. Хоч бірнамський лїс і двигнув ся на Дунсінан, і хоч ти мій противник, нероджений природно, однак рішаю ся спробувати в останнє!

З тими словами він кинув ся на Макдофа, але той по кількох розгонах досягнув його і, відрубавши йому чолову, подарував її молодому королеви Малькольмови, котрий серед кликів народу і дворян вступив на престол, що давно вже йому належав ся по Дункані, але був захоплений Макбетом.